

Sygn. akt VIII U 2307/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2015 r. w Gliwicach

sprawy A. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 25 września 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury(...)

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt VIII U 2307/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu A. P. prawa do emerytury z powodu nieudokumentowania wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania spornego świadczenia, gdyż spełnił przesłankę wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Wniósł o przesłuchanie wskazanych świadków, na potwierdzenie rodzaju wykonywanej pracy w ww. okresie oraz o dopuszczenie dowodów z dokumentów potwierdzających jego pracę w szczególnych warunkach od dnia 17 stycznia 1983 roku do dnia 31 maja 1984 roku, otrzymanych przez niego dopiero w dniu 6 października 2014 roku. Odwołujący wskazał, że w jego ocenie zaliczeniu powinien podlegać okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. od dnia 1 września 1972 roku do dnia 31 lipca 1976 roku na stanowisku mechanika pojazdów mechanicznych, które jest uznawane za pracę w szczególnych warunkach.

Czasokres ten wprawdzie został przerwany powołaniem do służby wojskowej, jednak z uwagi na powrót do tego samego zakładu pracy, powinien podlegać zaliczeniu. Ubezpieczony nie zgodził się również z niezaliczeniem okresu pracy od dnia 8 czerwca 1982 roku do dnia 27 grudnia 1982 roku w Miejskim Zarządzie (...) w P. oraz od dnia 8 maja 1985 roku do dnia 6 marca 1986 roku w firmie (...) w P., gdyż brak potwierdzenia w dokumentacji zatrudnienia w charakterze kierowcy o masie powyżej 3,5 tony wynika wyłącznie z zaniedbania pracodawcy, która nie powinna negatywnie oddziaływać na uprawnienia pracownicze odwołującego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo wskazał, iż ubezpieczony udowodnił jedynie 12 lat, 9 miesięcy i 1 dzień okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, pozostałe podnoszone przez odwołującego okresy pracy nie zostały udowodnione świadectwami wykonywania prac w szczególnych warunkach, które wystawić może jedynie pracodawca, natomiast zeznania świadków nie mogą stanowić dla organu rentowego dowodu na okoliczność wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnych charakterze.

Na rozprawie w dniu 24 lutego 2015 roku ubezpieczony sprecyzował zakres odwołania, domagając się uznania za pracę w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. w okresie od 1 września 1972 roku do dnia 31 lipca 1976 roku, gdzie pracował w charakterze mechanika samochodowego w kanałach i odbywał służbę wojskową.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Gliwicach poczynił następujące ustalenia:

Ubezpieczony A. P. urodził się w dniu (...).

W dniu 28 lipca 2014 roku ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, nie miał wówczas ukończonych 60 lat. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Wydając zaskarżoną decyzję z dnia 25 września 2014 roku ZUS O /Z. uwzględnił 27 lat, 11 miesięcy i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 12 lat, 9 miesięcy i 1 dzień zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Do wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uznał ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od dnia 1 września 1972 roku do dnia 31 lipca 1976 roku w Przedsiębiorstwie (...) w P., od dnia 08 czerwca 1982 roku do dnia 27 grudnia 1982 roku w Miejskim Zarządzie (...) w P., od dnia 08 maja 1985 roku do dnia 6 marca 1986 roku w T. w P. oraz od dnia 29 stycznia 1990 roku do dnia 08 marca 1994 roku w (...) w charakterze kierowcy, z uwagi na niewykazanie wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił, na podstawie zeznań świadków i ubezpieczonego, iż odwołujący pracował w Przedsiębiorstwie (...) w P. w okresie od 1 września 1972 roku do dnia 31 lipca 1976 roku. Przez cały sporny okres wykonywał on pracę mechanika samochodowego w kanałach, przy naprawie pojazdów, w pełnym wymiarze czasu pracy. Praca polegała na stałym przebywaniu w kanałach samochodowych, nieustannie przyjeżdżały nowe samochody, które należało na bieżąco naprawiać. W kanałach było zimno, bywał śnieg, niejednokrotnie konieczne było leżenie na ziemi, pomimo trudnych warunków atmosferycznych. Następnie od 1 sierpnia 1976 roku do października 1979 roku ubezpieczony pracował w tym samym zakładzie pracy w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego, powyżej 3,5 tony.

Od dnia 24 kwietnia 1974 roku do 15 kwietnia 1976 ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po zwolnieniu ze służby wojskowej powrócił do pracy w Przedsiębiorstwie (...) w P. w charakterze mechanika samochodowego w kanałach.

Pracodawca nie wystawił ubezpieczonemu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze. Ubezpieczony nie zgłosił takiego żądania, gdyż nie wiedział, że w przyszłości będzie mu taki dokument potrzebny.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego oraz akt osobowych ubezpieczonego (koperta - k. 24 a.s.), treści książeczki wojskowej seria (...) nr (...) (k. 28), zeznań świadków: I. C. i H. Ś. i dowodu z

przesłuchania ubezpieczonego A. P. (nagranie rozprawy z dnia 24 lutego 2015 roku płyta – k. 29 a.s.). Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego, gdyż były logiczne, spójne, wzajemnie się uzupełniały i znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym. Istotnym jest także, iż w spornym okresie świadkowie I. C. i H. Ś. pracowali z ubezpieczonym w tym samym zakładzie pracy. Wobec powyższego należało uznać, iż posiadali oni odpowiednie rozeznanie co do warunków i trybu pracy ubezpieczonego.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8, poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Sąd ustalił, iż ubezpieczony posiada ponad 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, osiągnął wiek emerytalny, tj. 60 lat i jest przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, które to okoliczności nie były sporne.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało zatem ustalenie, czy okres zatrudnienia odwołującego w Przedsiębiorstwie (...) w P. w okresie od 1 września 1972 roku do dnia 31 lipca 1976 roku, gdzie pracował w charakterze mechanika samochodowego w kanałach i odbywał służbę wojskową, można uznać za okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Organ rentowy nie zaliczył mu wskazanego okresu zatrudnienia do wymaganego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, z uwagi na brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych za wyżej wskazany okres.

Należy jednak wskazać, iż ten zarzut organu rentowego nie jest zasadny, gdyż wykonywanie pracy w warunkach szczególnych w postępowaniu sądowym może zostać wykazane za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Tak też się stało w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu, postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie wykazało niewątpliwie, że ubezpieczony A. P. wykonywał w zaskarżonym okresie pracę w warunkach szczególnych na stanowisku wymienionym w wykazie A dział XIV, poz. 16, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) tj. prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wykazał, że odwołujący w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. wykonywał pracę w charakterze mechanika samochodowego, naprawiającego stale pojazdy w kanałach remontowych. Za przyjęciem takiej okoliczności świadczą nie tylko spójne zeznania świadków I. C. i H. Ś. oraz dowód z przesłuchania ubezpieczonego, ale również rodzaj działalności przedsiębiorstwa, w którym był zatrudniony odwołujący, ilość samochodów ciężarowych, którymi zakład dysponował w okresie spornym, stan techniczny tych pojazdów, które jednoznacznie wskazują na konieczność zatrudniania mechaników samochodowych pracujących stale w kanałach.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy pozostawał fakt niewydania przez pracodawcę świadectwa pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Z zeznań świadków i odwołującego wynika bowiem, że ubezpieczony w takich warunkach pracował.

Do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych należy również zaliczyć odbywanie zasadniczej służby wojskowej, gdyż stosownie do treści art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 roku, nr 241, poz. 2416) w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 roku, jak i po zmianie z dniem 1 stycznia 1975 roku (w dalszym okresie odbywania zasadniczej służby wojskowej przez odwołującego) okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby albo w tej samej gałęzi pracy.

Zgodnie z § 5 wydanego do art. 108 ust. 4 przywołanej powyżej ustawy rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 roku w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. nr 44, poz. 318), obowiązującym do dnia 31 sierpnia 1979 roku, żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4 (w razie zgłoszenia powrotu do zakładu pracy w terminie 30 dni od dnia zwolnienia z służby wojskowej), wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Tym samym, skoro czas odbywania służby wojskowej w warunkach określonych w tych przepisach wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, w tym szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, to okres ten należy zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w

sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.). Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 grudnia 2013 roku, sygn. akt II UK 217/13, Lex nr 1408683 oraz w uchwale z dnia 16 października 2013 roku, sygn. II UZP 6/13, Lex nr 1385939, zaś Sąd orzekający prezentowane stanowisko w pełni podziela.

Mając na uwadze powyższe, Sąd, z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji, zmieniając zaskarżoną decyzję i przyznając ubezpieczonemu A. P. prawo do emerytury poczynając (...), tj. od dnia ukończenia przez ubezpieczonego 60 lat.

SSO Jolanta Łanowy